

ingediend op **997** (2021-2022) – Nr. 2
11 februari 2022 (2021-2022)

Verslag

namens de Commissie voor Welzijn,
Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding
uitgebracht door Maaïke De Rudder

over het voorstel van resolutie

van Maurits Vande Reyde, Tine van der Vloet, Vera Jans,
Koen Daniëls, Katrien Schryvers en Katja Verheyen

over aanbevelingen voor het beleid inzake hulpmiddelen

Documenten in het dossier:
997 (2021-2022) – Nr. 1: Voorstel van resolutie

Samenstelling van de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding:

Voorzitter: Stefaan Sintobin.

Vaste leden:

Koen Daniëls, Lorin Parys, Elke Sleurs, Tine van der Vloet, Katja Verheyen;

Immanuel De Reuse, Stefaan Sintobin, Suzy Wouters;

Maike De Rudder, Katrien Schryvers;

Freya Saeys, Maurits Vande Reyde;

Ann De Martelaer, Jeremie Vaneekhout;

Freya Van den Bossche.

Plaatsvervangers:

Allessia Claes, Piet De Bruyn, Freya Perdaens, Sarah Smeyers, Annabel Tavernier;

Yves Buysse, Ilse Malfroot, Frieda Verougstraete-Deschacht;

Vera Jans, Kurt Vanryckeghem;

Gwenny De Vroe, Emmily Talpe;

Johan Danen, Celia Groothedde;

Conner Rousseau.

Toegevoegde leden:

Lise Vandecasteele.

INHOUD

1.	Toelichting door Maurits Vande Reyde, indiener	4
2.	Bespreking	5
3.	Stemming	8

De Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding besprak op 8 februari 2022 het voorstel van resolutie over aanbevelingen voor het beleid inzake hulpmiddelen.

(Deze commissievergadering werd als videoconferentie georganiseerd.)

1. Toelichting door Maurits Vande Reyde, indiener

Maurits Vande Reyde meldt dat dit voorstel van resolutie tot stand kwam op basis van de conceptnota voor nieuwe regelgeving over het faciliteren van sociaal ondernemerschap en innovatie in de gehandicaptenzorg, en de op basis van deze conceptnota gehouden hoorzitting over hulpmiddelen (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 383/1 en 2). Hij heeft zelf vastgesteld dat het voorzien van hulpmiddelen die mensen met een beperking in een voorziening of thuis in staat stellen om een zelfstandig leven te leiden, beter en efficiënter kan. Ook nieuwe initiatieven zoals ouderinitiatieven kunnen op het vlak van hulpmiddelen beter worden ondersteund.

In het voorstel van resolutie wordt ten eerste aan het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap (VAPH) en het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming gevraagd om samen een beleidskader te ontwikkelen voor een aantal initiatieven. Er moet een kader worden geschetst voor een leeftijdsonafhankelijk huuren hergebruikstelsel dat wordt ondergebracht bij één agentschap. Daarbij worden bestaande huursystemen uitgebreid met standaardhulpmiddelen en hulpmiddelen die maar een beperkte tijd worden gebruikt. Hulpmiddelen die gedurende een beperkte tijd gebruikt worden, kunnen aldus hergebruikt worden. Het moet ook mogelijk zijn om een hulpmiddel een bepaalde periode te testen en eventueel terug te geven als het niet geschikt blijkt. Zo kunnen hulpmiddelen efficiënter worden ingezet, wat een financiële besparing betekent. De focus is evenwel dat mensen een geschikt hulpmiddel vinden en dat hulpmiddelen kunnen worden hergebruikt.

Het voorstel van resolutie vraagt criteria om een (onderdeel van een) hulpmiddel dat uit economisch standpunt zinvol kan worden gerecupereerd, via verhuur ter beschikking te stellen. Een aantal belangrijke elementen staan in het voorstel van resolutie opgesomd.

Het voorstel van resolutie vraagt het VAPH om te onderzoeken hoe hulpmiddelen die maar sporadisch worden gebruikt kostenefficiënter ter beschikking kunnen worden gesteld. Dergelijke hulpmiddelen aankopen is geen efficiënte besteding van middelen.

Er wordt ook aan het VAPH gevraagd om de huidige regeling van terugbetaling van herstel- en onderhoudskosten te evalueren voor mensen die langer dan gepland gebruik willen maken van hun vertrouwde hulpmiddelen. Voor bepaalde hulpmiddelen is er in de referentielijst een tegemoetkoming opgenomen. Die houdt bijvoorbeeld rekening met de normale gebruiksduur van hulpmiddelen. Als het hulpmiddel na verloop van die periode nog in goede staat is, verkiezen gebruikers vaak om het oude hulpmiddel te behouden. Ze kunnen daardoor in de problemen komen met de herstel- en onderhoudskosten. Het voorstel van resolutie vraagt of het zinvol is om een hogere tegemoetkoming ter beschikking te stellen voor herstel van oude hulpmiddelen die mensen willen blijven gebruiken. Het voorstel van resolutie vraagt ten slotte een verdere vereenvoudiging van de doorlooptijd van de aanvraagprocedure.

Het voorstel van resolutie bevat naast vragen aan het VAPH ook enkele bepalingen over innovatie. Hoe kan men hulpmiddelen, die niet op de markt beschikbaar zijn, modulair en aanpasbaar maken? Dat zou tegemoetkomen aan de specifieke noden van personen met een handicap. De indieners willen de samenwerking tussen

verschillende actoren versterken en vragen om proefprojecten op te zetten. In de hulpmiddelendatabank zou iedereen die met het ontwerpen en verkopen van hulpmiddelen bezig is, zelf aanpassingen kunnen aangeven.

In de hoorzitting is ook een aanpassing van de VIPA-reglementering gesuggereerd (VIPA: Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden). Ouderinitiatieven en kleinschalige initiatieven kunnen niet gebruikmaken van de huidige VIPA-financiering. Vaak worden kosten gesocialiseerd en betaald door iedereen, maar het zou beter zijn dat die onder het kader vallen. Het is niet de bedoeling dat de kwaliteit van de uitrusting in kleinschalige initiatieven daalt, maar wel dat de toekenningsvoorwaarden rekening houden met de realiteit van kleinschalige initiatieven. In 2021 heeft het VAPH een omgevingsanalyse gemaakt die als basis kan worden gebruikt voor de aanpassing van de reglementering.

2. Bespreking

Tine van der Vloet benadrukt inleidend het belang van hulpmiddelen voor mensen met een beperking. Ze is tevreden met het voorstel over het herstelbudget voor hulpmiddelen die een persoon met een beperking langer wil gebruiken. Voor de N-VA is het belangrijk dat men een evaluatie zal maken over de herstelkosten. Gezien het belang van duurzaamheid en de beperkte budgetten is het belangrijk dat hulpmiddelen langer gebruikt kunnen worden. Een hoger herstelbudget kan daartoe bijdragen.

Ze is ook tevreden over het voorstel voor het gedeeld gebruik van hulpmiddelen. In ouderinitiatieven en voorzieningen worden bepaalde hulpmiddelen vaak door meerdere bewoners gebruikt. Nu staat dergelijk hulpmiddel op naam van één persoon. Die persoon kan gedurende een bepaalde periode geen nieuw gelijkaardig hulpmiddel aanvragen. De terugbetaling van zo'n hulpmiddel moet over meerdere mensen kunnen worden gesplitst.

Ze is voorstander van de vereenvoudiging van de doorlooptijd van de aanvraagprocedure voor een hulpmiddel. Dit is ook opgenomen in de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding 2019-2024 (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 120/1). De N-VA zal het voorstel van resolutie goedkeuren.

Vera Jans zegt dat het voorstel van resolutie tegemoetkomt aan een aantal bekommernissen. Het wil ervoor zorgen dat hulpmiddelen beter beschikbaar zullen zijn voor iedereen die ze nodig heeft. Het voorstel van resolutie wil verspilling tegengaan maar ook een betere afstemming bereiken. De indieners willen ook huren en gezamenlijke aankoop door mensen die samenwonen mogelijk maken. De aandacht voor innovatie is goed omdat het ertoe moet leiden dat hulpmiddelen toegankelijker worden voor iedereen die in aanmerking komt. Mensen die in de praktijk hiermee bezig zijn, moeten ruimte en kansen krijgen.

Ann De Martelaer heeft ter voorbereiding het verslag van de hoorzitting herlezen. NOOZO (Niets Over Ons Zonder Ons) heeft ook een aanbeveling geformuleerd over hulpmiddelen voor plus 65-jarigen die ze naast het voorstel van resolutie heeft gelegd. Ze vraagt om haar kritische bedenkingen als constructief te beschouwen.

Het voorstel van resolutie bevat aanbevelingen die in de toelichting niet worden uitgelegd. Het lid vindt dit een warrig voorstel van resolutie waaruit niet goed blijkt wat essentieel is en waar de indieners naartoe willen. Ze staat achter het uitgangspunt van minder verspilling en ondersteuning van ouderinitiatieven, maar een en ander loopt door elkaar. De aanbevelingen zijn veel te ruim. Dit voorstel van resolutie wordt beter in verschillende voorstellen opgesplitst.

De indieners vragen om alles in één agentschap onder te brengen. Op dit moment kan men hulpmiddelen vragen bij het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming en bij het VAPH. Dat is, zoals ook NOOZO aangeeft, voor veel mensen een kluwen. Ann De Martelaer beveelt aan hierover duidelijkheid te scheppen. Waar willen de indieners een leeftijdsonafhankelijk huur- en gebruikssysteem onderbrengen?

Het voorstel van resolutie beveelt het beleid ten tweede aan om criteria vast te leggen over welke hulpmiddelen of onderdelen kunnen worden hergebruikt. Ann De Martelaer gaat ervan uit dat alle hulpmiddelen en onderdelen die technisch nog in orde zijn, kunnen worden hergebruikt.

Het idee om een kostenefficiëntieonderzoek te doen naar hulpmiddelen die maar sporadisch worden gebruikt, is een goed idee maar er kunnen hierrond verschillende aanbevelingen worden uitgewerkt.

Ook het idee van de gesplitste terugbetaling van gedeelde hulpmiddelen aan meerdere personen is goed, maar te uitgebreid. Er wordt niet aangegeven wat de indieners politiek belangrijk vinden. Alles wordt in handen van het VAPH gelegd.

Over het uittesten van hulpmiddelen in samenspraak met de leverancier, wijst het commissielid erop dat een leverancier enkel de hulpmiddelen zal geven die hij zelf aanbiedt en zal zwijgen over hulpmiddelen die een andere leverancier heeft. Ook dit punt moet beter worden uitgewerkt.

Ann De Martelaer meent dat een vereenvoudiging en verkorting van de doorlooptijd voor de aanvraag van hulpmiddelen aangewezen is. Ze mist concrete termijnen en doorlooptijden in het voorstel van resolutie.

Het opzetten van schrap- en snapsessies over de regeling van individuele materiële hulpmiddelen, die kunnen leiden tot het schrappen van overbodige regels, vindt ze geen politieke maar een operationele aanbeveling. Het aspect van innovatie hoort in een apart voorstel van resolutie thuis.

Ann De Martelaer kan achter de basis van het voorstel van resolutie staan, maar ze vindt dat heel wat aanbevelingen dieper moeten worden uitgewerkt en eventueel kunnen worden opgesplitst in afzonderlijke voorstellen. Ze zou ook het voorstel willen doen om de aanbevelingen van NOOZO te integreren in het voorstel van resolutie.

Hannes Anaf dankt voor het initiatief dat zijn verdienste heeft. Hij vindt het ook een vaag voorstel van resolutie maar hij zal het toch steunen. De vraag aan de Vlaamse Regering om het hulpmiddelenbeleid fijnmaziger te maken, biedt meerwaarde. De hulpmiddelen die de Vlaamse overheid aanbiedt, moeten maximaal beantwoorden aan de noden van de mensen met een handicap. Universal design en een flexibel overheidsbeleid kunnen daarbij behulpzaam zijn.

Heel wat van de eerste aanbevelingen zijn de evidentie zelve. Innovatie en proefprojecten via universiteiten zijn een goed idee. De derde aanbeveling zou eigenlijk al moeten gebeuren. Ook de vierde aanbeveling is een interessante piste en een besparingsoefening die men moet durven te overwegen.

Maurits Vande Reyde dankt voor de input. Enkele collega's vonden het voorstel van resolutie te vaag, maar een voorstel van resolutie is een oproep om een probleem op te lossen en de nodige instanties aan te zetten om dat te doen. Maurits Vande Reyde denkt dat het in dezen voldoende duidelijk is wat er moet gebeuren. Voor Ann De Martelaer zijn alle hulpmiddelen te hergebruiken. De referentielijst van het VAPH is lang en er staan zaken op waarover men toch moet nadenken of ze geschikt zijn voor hergebruik. Het voorstel van resolutie vraagt een afdoend

systeem voor mogelijk hergebruik, met daaraan gekoppeld een terugbetaling waardoor gedeeld gebruik mogelijk is.

Er was ook de kritiek dat er te veel staat in het voorstel van resolutie. Maurits Vande Reyde zegt dat uit de hoorzitting is gebleken dat het over vele facetten gaat. Men vroeg bijvoorbeeld om de terugbetaling te kunnen splitsen bij gedeeld gebruik.

Voor Maurits Vande Reyde hoort innovatie in dit voorstel van resolutie thuis. Met de ontwikkeling van systemen die niet geschikt zijn voor hergebruik en modulering, is een systeem van gedeeld gebruik gedoemd om te falen. Universal design waardoor hulpmiddelen door iedereen kunnen worden gebruikt en aanpasbaar zijn, is belangrijk.

Koen Daniëls zegt dat de realiteit en de creativiteit in verschillende woonvormen maken dat men zich soms vastrijdt in procedures. Hij vindt dat men in het voorstel van resolutie helemaal niet te veel heeft gezet en hoopt dat men alles heeft gevat. Het is ook economisch een goede zaak dat een voorziening hulpmiddelen kan delen. Vandaag is er regelgeving die dat niet mogelijk maakt. Het voorstel van resolutie probeert met gezond verstand de middelen zo optimaal en zo ruim mogelijk te gebruiken.

Ann De Martelaer is het thema genegen maar vreest dat er niets van zal komen. Het delen en hergebruik van hulpmiddelen is al lang de vraag van veel mensen en ze steunt die vraag ook. Maar in het voorstel van resolutie vindt ze geen enkel kader terug van wat men belangrijk vindt als beleid.

NOOZO vraagt om het hulpmiddelenbeleid uit te breiden tot plus 65-jarigen. Dat is nergens in het voorstel van resolutie terug te vinden. Zelf zou ze het voorstel van resolutie opsplitsen in verschillende voorstellen met duidelijker accenten zodat VAPH en het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming beter weten wat er wordt verwacht.

Tine van der Vloet zegt dat heel wat punten uit het voorstel van resolutie ook in het Vlaams regeerakkoord en in de beleidsnota Welzijn, Volksgezondheid, Gezin en Armoedebestrijding 2019-2024 staan. Dit is een voorstel van resolutie waarmee de Vlaamse Regering aan de slag moet gaan.

In het voorstel van resolutie staat dat de doorlooptijd moet worden beperkt. Tine van der Vloet vindt het niet aan de indieners om de criteria voor hergebruik te bepalen. Bovendien kan men niet zomaar alle hulpmiddelen hergebruiken. De indieners hebben getracht om zoveel mogelijk bekommernissen uit de hoorzittingen in het voorstel van resolutie op te nemen.

Maurits Vande Reyde gelooft niet dat er van dit voorstel van resolutie niets zal terechtkomen, omdat het hele veld erachter staat. Iedereen wacht op regelgeving die die ruimte toelaat. Hij ziet evenmin in hoe het voorstel van resolutie niet zou tegemoetkomen aan de plus 65-jarigen omdat er wordt gesproken over leeftijdsonafhankelijk hergebruik. Hij toont zich bereid dit te verduidelijken met het oog op de plenaire behandeling.

Koen Daniëls zegt dat er vroeger in de sector van personen met een beperking heroïsche discussies zijn gevoerd over de leeftijdsgrens van 65 jaar. Het voorstel van resolutie neemt leeftijdsonafhankelijk expliciet op in één agentschap.

Ann De Martelaer zegt dat plus 65-jarigen decretaal geen hulpmiddelen kunnen aanvragen.

3. Stemming

Het voorstel van resolutie wordt met 12 stemmen voor bij 1 onthouding aangenomen.

Stefaan SINTOBIN,
voorzitter

Maike DE RUDDER,
verslaggever